

Z

Záborszky István (zábori), h. államtitkár., szül. Bpest, 1867 szept. 8. Középiskolai tanulmányainak elvégzése után a budapesti egyetemen megszerezte a jogi doktorátust. A bírói pályára lépett és mint törvszéki jegyző került az igazságügyminisztériumba, ahol ma a szervezési és építési osztály főnöke. 1919. h. államtitkárrá nevezték ki. A Lipót-rend lovagkeresztjének és a II. o. polg. hadiérdemkeresztnek tulajdonosa.

Záborszky Nándor, polgármester, tb. főszolgabíró, szül. Tótróna (Túróc m.), 1883 jún. 21. Középiskoláit Selmecbányán, egyet. tanulmányait Pozsonyban és Bpsten végezte. Tanulmányainak befejezése után közszolgálatba lépett és 1907. tb. szolgabíróvá lett. A cseh megszállás után a sárvári járásban, mint tb. főszolgabíró működött. 1920. megszervezte és vezette a celledömölki rendőrkapitányságot. 1921. mint rendőrkapitányt Budafokra helyezték át, ahol 1924. rendőrtanácsos és 1926. Budafok első polgármestere lett. Működéséhez fűződik a városi közlakások létesítése, a vízcsőhálózat és villamosvilágítás nagyarányú kiterjesztése, a kir. járásbírószág felállítása, a hatalmas új városnáza építése. A beruházásokra igen előnyös külföldi kölcsönt szerzett, újonnan felmerette az egész város határát. Most készül az áll. elemi iskola, óvoda, gyermekfürdő, napközi otthon és szegényház. Értékes közhasznú tevékenységének elismerésül a Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntették ki.

Zachár István, ítélőtáblai tanácselnök, szül. Nyitrán, 1876. Régi bírói családból származik. Atyja Z. Gyula táblabíró volt. Nyitrán, Nagyszébenben, Kassán és Budapesten végezte iskoláit. 1898. lépett igazságügyi szolgálatba, a budapesti I—III. ker. járásbírósnál működött. 1908. besztercebányai ügyésszé, 1914. u. o. a jbiróság vezetőjévé, 1917. a pestivid. tvszék bírójává, 1918. a budapesti ítélőtábla bírójává, nevezték ki, ahol 1926 óta a III. büntetőtanács vezetője. 1918. tanácselnökké lépett elő. Az utóbbi évek számos nagy bűnügvében hozott ítéleteivel rendkívüli jogi műveltsége felől tesz tanúságot. Tevékeny részt vesz az Orsz. Bírói és Ügyészi Egyesületnek és az egyesület főiskolai internátusának vezetésében.

Zachár Gyula, egyet. rk. tanár, szül. Besztercebánya, 1875 júl. 3. Jogi tanulmányainak befejezése után ügyvédi oklevelet szerzett, majd 1898. a bpesti kincstári jogügyi igazgatóság szolgálatába lépett. 1902. a bírói pályára ment át. 1906. az igazságügyminisztérium kötelékébe került. 1907. a budapesti tud. egyetemen a magyar magánjog magántanárává képesítették, 1913. pedig az egyetemen a Bosznia-Hercegovina, valamint Horvát-Szlavonországok jogának előadótanára lett. 1919. nyilv. rendkív. tanári címet kapott. 1920 óta ügyvédi gyakorlatot folytat. Széleskörű szakirodalmi munkásságot fejtett ki és a jogi szaklapokban megjelent tanulmányain kívül önálló munkát adott ki. Ezek: *A birtok a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetében*, *Ingó jelzőlog*, *Magánjogi tanulmányok az igényper keretében*. A *szokásjog némely sajátos tulajdonságairól*, *A magánjog alaptanai*, *Kritikai észrevételek a polgári törvénykönyv javaslatára*. Munkatársa volt Révai Nagy Lexikonnak.

Zádor István, festőművész, szül. Nagykikinda, 1882 jan. 15. Tanulmányait a párisi École des Beaux Arts-ban és a firenzei szépművészeti akadémián végezte. 1907. állított ki először. 1912. megkapta az első áll. illusztráció-díjat, 1913. a Lipótvárosi Kaszinódíját és 1919. a Mücsarnok kiállításán kis áll. aranyérmert nyert. A háborúban, mint csapatfőnök, majd súlyos sebesülése után, mint hadifestő vett részt. Évekig volt a *Leipziger Illustrierte Zeitung* rajzolója. A háború óta az arcképfestés mellett grafikával is foglalkozik. Külföldi tanulmányútjáról két rézkarcgyűjteménye jelent meg, amelyek külföldön is ismertté tették nevét. Több műve van a *Szépművészeti Múzeum*, a londoni *British Múzeum*, továbbá római, brüsszeli és bécsi múzeumok tulajdonában. A *Szinyei Merse Pál Társaság* tagja, a Ferenc József-rend lovagja, a Signum Laudis, a Károly-csapatkereszt és a sebesülési érem tulajdonosa.

Zádor Jenő r.-t. ügyv. igazg., szül. Köbölkút, 1881 nov. 7. Iskolai tanulmányainak befejezése után a *Jelzőloghitelbank* kötelékébe lépett, ahol csakhamar osztályfőnök lett. 1914. a *Magyar Városi Bankhoz* került, ahol rövidesen igazgatóvá nevezték ki. 1923. a *Magyar Áru- és Hitelforgalmi Bank* vezér-

igazgatója lett. 1926. az *Óceán Konzervgyár* vezetését vette át. 1929 óta a *Tribun Ruházati r.-t.* ügyv. igazgatója.

Zádor-Stettner Tamás, író és hírlapíró, szül. Budapesten, 1882 okt. 10. 1898. a pécsi honvédhadapródiskola növendéke lett. Írói pályára vágott és már 1903. a *Magyarország* c. napilap munkatársa volt. Első novellái a *Pesti Hírlapban* jelentek meg. 1908—1916. Kolozsvárott szépirodalmi és színházi lapokat szerkesztett. Itt jelent meg *Modern Bizánc* c. regénye, *Neró* c. tragédiája. A kolozsvári Nemzeti Színház 1914. mutatta be *Romanovok alkonya* c. színművét, 1916. visszatért a fővárosba és azóta a *8 Orai Újság* c. napilap jelestollú munkatársa. 1922. a *Várszínház* előadta három egyfelvonásos történelmi drámáját *Nagy Magyarország* címen. 1924. „*At a fekete vizeken...*” című novelláskötete jelent meg. 1926. a Petőfi Társaság tagjai sorába választotta. Ez évben jelent meg a *Szentmilliárdos* c. utópisztikus regénye. 1928. *Távol az Istenektől* c. egyiptomi tárgyú regényét az irodalmi kritika osztatlan elismeréssel fogadta. Kitérő történelmi ismeret, régmúlt események intuitív meglátása, rekonstruáló erő és egyéni stílus jellemzi írásait, melyeket erős nemzeti érzés hat át.

Zadravecz István, felszentelt püspök, szül. Csáktornya, 1884 jún. 20. Még ifjúkorában belépett a Szent Ferenc-rendbe és középiskolái elvégzése után teológiai tanulmányait Rómában folytatta. Magyarországra visszatérve, a rendben teológiai tanár, majd Szegeden házfőnök lett. Kiváló szónoki képessége folytán csakhamar széles körben nagy népszerűsége tett szert. 1919. a szegedi ellenforradalmi kormányhoz csatlakozott, majd a Nemzeti Hadsereggel a Dunántúlra vonult. 1920. a honvédség táborig püspökének nevezték ki s még ugyanazon évben felszentelték. Z. megszervezte a honvédelelkesítést, a helyőrségi templom mellett felállította a magyar történelem kimagasló alakját, Kapisztrán Szent János szobrát, akiről *Kapisztrán* címmel történelmi színművet is írt, amely 1921. a Fővárosi Nyári Színházban került bemutatásra. Az annakidején nagy port felvert frankhamistási perbe be akarták keverni, azonban Z. a bíróság előtt tisztázta magát.

Zahler Emil, orvos, szül. Nádasd, 1875 dec. 27. A bpesti és bécsi egyetemen tanult. Eleinte a Poliklinika gyermekosztályán működött, mint tanársegéd, majd fővárosi kerületi orvos lett. 1921 óta a *Phönix* biztosító főorvosa és az *Újságírók Szanatóriumegyesületének* orvosa. A zsidó közéletben kora ifjúsága óta szerepel. A *Pesti Izr. Hitközségnél* előkelő pozíciót tölt be. Számos zsidó vonatkozású kulturális és szociális cikke jelent meg a felekezeti sajtóban.

Zaitzobek Artur, vegyészmérnök, kísérletügyi igazgató, szül. Budapesten, 1872 okt. 24. Középiskolái után elvégezte a műegyetem-

met, majd a tudományegyetem bölcsészeti karán doktori oklevelet szerzett. 30 éve a magyar kir. állatleltani és takarmányozási kísérleti állomás kebelében működik és 1924 január óta kir. igazgató. A háborúban katonai szolgálatot teljesített. Több hazai és külföldi szaklap állandó cikkírója. Igen sok tudományos dolgozata is jelent meg. Nagyobb művei: *Népszerű takarmányozási útmutató* és *Takarmányozástan* (Weiser Istvánnal, (I. o.) együtt.) Mindkét mű már a második kiadásban van használatban. A Gyakorlati Lexikon takarmányozási részét is Z. írta.

Zakariás Antal, rendőrőtanácsos, szül. Fogaras, 1882 ápr. 11. Középiskoláit Erzsébetvárosban végezte, majd a kolozsvári jogtud. egyetemet hallgatta. Tanulmányainak befejezése után 1906. Fogaras megyéhez került, mint közigazgatási gyakornok. 1907. szolgabíró és 1917. a sárkányi járás főszolgabírája lett. 1918. mint menekült tisztviselőt a belügyminisztériumba osztották be. 1919. Veszprémbe került az alispáni hivatalba, majd megbízták a veszprémi államrendőrség vezetésével. Kinevezték r. tanácsossá és 1927. a soproni rendőrkapitányság élére került. A III. o. polg. hadi-érem tulajdonosa.

Zakariás István, tvszéki tanácseln., szül. Kézdivásárhely, 1865 febr. 26. Jogi tanulmányait Kolozsvárott végezte. Utána a bíróság kötelekébe lépett és különböző helyeken, főleg Erdélyben teljesített szolgálatot. 1899. nevezték ki a lugosi tvszék bírójává. 20 esztendő telt el Lugoson, de a román megszállás után megtagadta a hűségesküt és Budapestre menekült. Azóta a bpesti büntetőtörvénysszéken mint tanácselnök működik. 1913. táblabírói, 1925. pedig kirúriai bírói rangra emelték. Lugoson hosszú éveken át Krassó-Szörény vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a lugosi kaszinó elnöke, a munkásbiztosító választott bíróság elnöke, a bírói és ügyészi egyesület lugosi osztályának titkára, majd alelnöke volt. Jogi értekezései a *Jogtudományi Közönyben* és a *Bírói és Ügyészi Lapokban* jelentek meg.

Zala György, szobrászművész, szül. Alsó-Lendva, 1858 ápr. 16. Az érettségi vizsgálat letétele után, Bpsten, majd Bécsben, később Münchenben folytatott művészeti tanulmányokat. Számos képmást, síremléket és emlékművet faragott. Z. mintázta az aradi vértanúk szobrát, a Milleniumi emlékművet, Erzsébet királyné szobrát, a Pázmány Péter tud. egyet. és Nagykőrös város hősi halottainak emlékművét, a szegedi Nemzeti Megújulás szobrát és a szegedi Deák Ferenc szobrot, a bpesti Andrássy Gyula lovasszobrot és a budai honvédelemléket. Műveivel számos külföldi és hazai nagydíjat és pályadíjat nyert.

Zala Hugó, r.-t. igazg., szül. Jánoshalma, 1883 jún. 14. Középiskolai tanulmányait szabadkán végezte, majd a bpesti tud.-egyetemen

jogot halgatott és ott jogtudományi doktorátust szerzett. 10 éven át jogi és kereskedelmi gyakorlatot folytatott, majd a *Villamossági Trust Phöbus* műveihez lépett be, s 1909 óta — jelenleg mint a kereskedelmi és jogi ügyek cégjegyző igazgatója — a vállalatnál működik. Újpest város törvényhatósági bizottságának tagja és a vállalat által alapított „*Általános Részvénytársaság Technikai és Ipari célokra*” igazgatósági tagja.

Zala Lajos, magy. kir. kormányfőtanácsos, a Földhitelbank ügyv. igazgatója, szül. Bpest, 1873 dec. 18. Kereskedelmi érettségét 1891. Bpsten tett, ugyancsak gimnáziumi érettségét 1894. Bpsten, s a bpesti tud. egyetemen jogvégzettséget nyert. Pályáját 1894. a Jelzáloghitelbanknál kezdte, s onnan 1911. kilépett, hogy részt vegyen a Földhitelbank alapításában. Úgy a Jelzálogbanknál, mint a Földhitelbanknál a magyar földhitel előteremtésének szolgálatába állott, s részt vett azokban a nagyarányú földbirtok-parcellázási akciókban, amelyeknek célja volt a magyarországi birtokok egészséges megosztásának előmozdítása. Működésének tevékenysége akkor kezdődött, amikor még birtokhiány miatt az agrár-szociális kérdés a legégetőbb megoldástvívó kérdések közé tartozott. A Földhitelbank tevékenysége, amelybe teljes mértékben bekapcsolódott, nagyban hozzájárult, hogy e kérdés aránylagos nyugvópontra került. Közéleti működését a kormány azzal ismerte el, hogy 1924. m. kir. kormányfőtanácsossá nevezte ki. Szakcikkei különböző bel- és külföldi pénzügyi lapokban jelennek meg. Alelnöke az *Erzsébetvárosi Kaszinónak* és a *Sertéshizlaló r.-t.* igazgatósági tagja.

Zalai János, főreálisk. igazg., szül. Kisdáros, 1877 nov. 15. Középiskoláit Kiszzebenben, Eperjesen és Kecskeméten végezte, majd a kolozsvári egyetemen középisk. tanári oklevelet szerzett. Később letette a bölcsészeti doktorátust is. Tanári működését 1903. a nagyszombati érseki főgimnáziumban kezdte meg. 1904. a fogarasi áll. főgimnáziumhoz került, majd 1908. a debreceni áll. főreáliskolába helyezték át. A háború alatt a harctéren teljesített szolgálatot és megkapta a bronz Signum Laudis-t a kardokkal, valamint a Károly-csapatkeresztet. 1917. a harctéren súlyos betegséget szerzett. 1918. újból elfoglalta katedráját, de 1919. mint ellenforradalmárt, áthelyezték Kisvárdára, ahonnan csak 8 hónap múlva tért vissza. 1921 óta a debreceni főreálisk. igazgatója. A debreceni róm. kath. iskolaszék és a *Kath. Népszövetség* debreceni szervezetének elnöke, a *Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet* alelnöke és a *Hangya* igazg. tagja. Számos cikke jelent meg különböző folyóiratokban és a napisajtóban. Önálló művei: *Janus Pannónius, mint utánzó*.

Zalán István (alsódomború), min. tan., M. A. B. I. igazg., Csik vm. tb. főszoibgabírája,

szül. Alsó-Domboru, 1876 ápr. 19. Középiskoláit a budapesti piarista főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte, ahol 1901. államtudományi doktorátust szerzett. Pályáját 1903. a belügyminisztériumban kezdte. Főispáni titkár volt Háromszék, Csik vm.-ben, majd Székesfehérvárott. A náborút, mint a cs. és kir. 3-ik huszárezred kapitánya szolgálta végig. Kiténtetése: soronkívül kapitány lett 1916., Károly-csapatkereszt a katonai érdemkereszt szalagján, bronz katonai érdemérem, a Ferenc József rend lovagkeresztje, a katonai érdemkereszt szalagján. 1920. belügyminiszteri osztálytanácsosra lépett elő, ezen minőségben helyeztetett át a népjóléti minisztériumba, ahol 1927. a min. tanácsosi címet és jelleget kapta meg. 1928. a M. A. B. I. igazgatójává nevezték ki.

Zámbó Béla, dohánygyári igazgató, szül. Kiskunfélegyháza, 1869 ápr. 1. Középiskolai tanulmányait Kecskeméten végezte, majd szülővárosa dohánybeváltó hivatalánál kezdte meg állami szolgálatát. 1893. a pápai magy. kir. dohánygyár gyakornoka volt, 1895. dohánygyári tiszté léptették elő. 1897. a szegedi dohánygyárhoz helyezték át, ahol 1914. aligazgató lett. 1922. a debreceni dohánygyárban teljesített szolgálatot, míg 1923. igazgatóvá nevezték ki és az egri gyár vezetésével bízták meg. 1925 óta az óbudai dohánygyár igazgatója. Működése alatt a gyártmányok minőségét olyan mértékben javította fel, hogy a vezetése alatt álló gyár dohánytermékei a legkeresettebbek közé tartoznak. A III. ker. kat. egyház tanácsosa. A Ker. Polgári Kör választm. tagja.

Zambra Alajos, orv. tanár, szül. Fiume, 1886 febr. 7. A bpesti, bécsi, római és bolognai egyetemeken bölcsészetet és jogot hallgatott, majd Bpsten megszerezte a jogi doktorátust. 1906. beosztották a milanoi nemzetközi kiállítás kormánybiztosságához, majd az Iparművészeti Múzeumhoz nevezték ki. 1920. a bpesti egyetemen az olasz nyelv és irodalom tanára lett. Egyik alapítója és titkára a *Korvin Mátyás Magyar-Olasz Egyesületnek*. Szerkeszti az egyesület olasznyelvű folyóiratát. Élénk irodalmi munkásságot fejt ki. Különösen az olasz-magyar vonatkozású kérdésekkel foglalkoznak tanulmányai. Műfordításai a *Modern Könyvtárban* és a *Klasszikus Regénytárban* jelennek meg.

Zámor Rezső, kir. főjegyző, szül. Bazin, (Pozsony m.), 1881 máj. 29. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Pécsen, majd Kolozsvárott végezte. 1907. ügyvédi oklevelet szerzett. Bpsten 10 éven át főjegyzőhelyettes volt. 1919 óta, mint kinevezett kir. közjegyző Újpesten fejt ki értékes tevékenységet.

Zankó Antal, főzoltóparancsnok, főzrendészeti felügyelő, szül. Bonyhád, 1888. Középiskoláinak elvégzése után 1906. a tűzrendészet szolgálatába lépett. 1922. Kiszestén, mint főzoltóparancsnok, megszervezte a

tűzoltóságot. Kezdeményezésére Kispesten vmegyei tűzoltószaktanfolyamot létesítettek, melynek állandóan 50—60 hallgatója van. 1923. tűzoltótisztai vizsgát tett, hosszú működése alatt szerzett tapasztalatait a vezetése alatt álló legénység alapos kiképzésére használta fel, s ennek köszönhető, hogy 1926. a Hungária Jaquard szövőgyár beomlása alkalmával hét ember életét mentették meg. A szaklapokban állandóan tűzrendészeti kérdésekkel foglalkozik. Evtizedes értékes munkásságának elismerésül Pestvármegye központi járásának tűzrendészeti felügyelőjévé nevezték ki.

Zawadowski Alfréd, a legfőbb állami számvevőszék elnöke, szül. Temesvárott, 1862 nov. 20. Középiskoláit Bpsten végezte. A matematika iránti rendkívüli érveke és tehetsége a matematikai pályára vonzotta s a bécsi, berlini és budapesti egyetemek hallgatója volt. Pályáját azonban egészségi okokból kénytelen volt félbeszakítani s a jogi szakra tért át, amelynek elvégzése után 1884. az *Országos Statisztikai Hivatal* szolgálatába lépett. 1888. segédfogalmazó, 1890. fogalmazó, 1892. p. ü. titkár, 1904. pénzügyminiszteri titkár, 1909. osztálytanácsos, 1911. közigazgatási bíró, 1920. a legfőbb állami számvevőszék alelnöke, 1921. pedig a legfőbb állami számvevőszék elnöke lett. Erdemei elismerésül 1911. a III. oszt. vaskoronarendet, 1926. pedig a magyar érdemkereszt I. osztályát kapta. Hivatali munkássága mellett élénk irodalmi munkásságot fejtett ki a közgazdaság, pénzügyi irodalom és statisztika terén. A hivatalos kiadásban megjelent statisztikai dolgozatain kívül, önálló cikkeket írt az *Ungarische Revue*-ben s a *Revue de Hongrie* és *Journal des Economistes* útján állandóan tájékoztatta a külföldet pénzügyi viszonyaink felől. A *Pénzügyi szabályok gyűjteménye* c. ötkötetes szakmunkája az államháztartás és a közigazgatás minden ágában nélkülözhetetlen forrásmunka.

Zaymusz Illés, gépészmérnök, r.-t. igazg., szül. Rákóczi falva, 1884. Középiskoláit Szolnokon, a műegyetemet és jogot Budapesten végezte. Ezután állami szolgálatba lépett és a fővárosban mint iparfelügyelő működött. A háború alatt Szerbiában a cséplési magvesztesség kérdését tanulmányozta, melynek eredményeképpen több gépszerkezetet konstruált. Hazajövet megalapította a *Gabonamentő r.-t.-ot*, melynek igazgatója lett. Z. igen jelentős szakirodalmi tevékenységet fejt ki. Művei: *A csépléséknél keletkező gabonavesztesség és az elhárítás módoszatai* (1917), *A jövő cséplőgépe* (1927).

Zboray Miklós, ügyvéd, szül. 1866. Gyulafehérvárott és Kolozsvárt tanult. U. o. szerezte doktori oklevelét. Utána Polonyi Géza v. igazságügyminiszter irodájába lépett. 1894. ügyvédi vizsgát tett. Hamarosan feltűnt a politikai élet porondján. Z. 32 éven át volt a parlament tagja, ahol igen értékes

tevékenységet fejtett ki. Működését mindenkor a tisztá közérdek és a magasabb nemzeti szempontok hatották át. Egyházi kérdésekben mondott beszédeivel nagy sikereket aratott. Így lett a katolicizmus egyik vezéralakjává. Z. jogtanácsosa a királyi családnak, elnöke a *Bűnügyi védők egyesületének*, ügyésze a *Színészek*, a *Vigszínház Nyugdíjintézetének* és a *Kávésok Ipartestületének*. Magyarsága, ügyvédi és szónoki sikerei előkelő helyet szereztek Z.-nak a magyar társadalomban. Jelenleg Vajda Ödön (l. o.) ügyvéddel tart fenn közös irodát.

Zechmeister László, egyet. ny. r. tanár, szül. Győr, 1889 máj. 14. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a zürichi műegyetemen vegyész mérnöki és műszaki doktori oklevelet nyert. 1912—1914. Berlinben Willstätter professzor munkatársa, majd főtanársegéde volt. A háború alatt harctéri szolgálót teljesített és orosz fogságba esett. Hazatérve, tudományos vizsgálatokkal foglalkozott, majd vezetője volt a Chinoin-gyár laboratóriumának és kutató osztályának. 1921—1923. Kopenhágában dolgozott *Bjerrum* professzor laboratóriumában, közben a pécsi egyetem orvosi karán a vegytan ny. r. tanárává nevezték ki. A bpesti Műegyetem magántanára. Főleg az organikus kémiát műveli. Dolgozatai külföldi és hazai kémiai folyóiratokban jelennek meg. Önálló művei: *Zur Kenntniss der Cellulose und des Lignins; Bevezetés a titrimetriába; Faurholt-Gjaldbeck-Zechmeister; Kémiai gyakorlatok*.

Zeiner Alajos, adventista prédikátor, szül. Nagyszeben, 1893 aug. 24. Középiskoláit Bonyhádon, prédikatori tanulmányait Bpsten végezte. 1910. mint segédprédikátor a fővárosban, majd Aradon működött. 1919. Gyulán prédikátor lett. 1925. Miskolcra került. 1927 óta a bpesti adventista-gyülekezet prédikátora. Egyházi szakirodalmal foglalkozik. Az egyházi lapok munkatársa.

Zeisler Artur, r.-t. igazg., szül. Törökszentmiklós, 1873 aug. 1. Középiskoláit és a kereskedelmi akadémiát Bpsten végezte. Szolnokon mint tisztviselő kezdte működését, majd a *Szolnoki Hitelbank* igazgatója lett. 1914—18. katonai szolgálót teljesített. 1919—1923 mint a *Phönix Bizt. Társaság* igazgatója működött és 1923 óta a *Salgótarjáni Népbank* igazgatója. A társadalmi élet tevékeny alakja, képviselőtestületi tag.

Zelenka Lajos (kutnai és eörvistyei), fte-lőtáblai tanácselnök, szül. Miskolc, 1867 febr. 6. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a kassai jogakadémia, majd a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt, ahol jogtudorrá is avatták. Igazságügyi pályafutását 1889. a budapesti ítélőtáblánál, mint joggyakornok kezdte. Később az igazságügyminisztérium elnöki osztályába került, majd a pestvidéki tvszékre aljegyzővé nevezték ki, ügyvédi vizsgát tett

és Szilágyi Dezső mellett dolgozott. A budapesti tvszéken bírói minőségben teljesített szolgálatot. 1906. a kir. kúriához tanácsjegyzőül rendelték be, 1913. a budapesti kir. ítélőtábla bírója lett, 1918. pedig kúriai bírói címmel és jelleggel a nyíregyházi kir. törvénytörvények elnökévé nevezték ki. 1926 óta a budapesti kir. ítélőtábla tanácselnöke. Szentföldi utazásán tett tapasztalatairól több cikket írt. Társadalmi vonatkozású írásai is jelentek meg. 1922-től a tiszai evangélikus egyházkerület felügyelője. A „KANSZ” szabotsemegeyei osztályának örökös díszelnöke és Szabolcs vm. törv.-hat. bizottságának tagja.

Zeleński Róbert (gróf), nagybirtokos, szül. Újrad, 1850 júl. 30. Középiskolai tanulmányait Olaszországban és a párisi Collège Rollainban végezte. Magyar nyelvű érettségit a bpesti piaristák gimnáziumában tett. Először a hohenheimi gazd. akadémia, majd a bpesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt. 1880. nemzeti-párti programmal a lippai kerület orsz.-gyűl. képviselőjévé választotta; később az újradai és pankotai kerületeket képviselte. 1903. v. b. t. t. címet kapott. 1905. nem vállalt képviselőiséget, hanem elfoglalta helyét a főrendiházban. Fiatal korától kezdve tevékeny részt vett az OMGE, valamint az Aradmegyei Gazd. Egyesület életében. Az előbbi 1898-ban alelnökkévé, 1918-ban elnökévé választotta, utóbbinak már 1876-tól elnöke. Egyik alapítója az *Acseverek és a Gazdák Biztosító Szövetkezetének*. Mindkét intézménynek máig elnöke. 1916. az I. o. vaskoronarenddel tüntették ki. Számos közjogi és gazdasági tanulmányt írt. Nevesebb önálló művei: *Spekuláció és árképződés, A szocializmus ellen, Szerződésünk Ausztriával, Agrárpolitikai észrevételek*, 1928-ban megjelent „Emlékeim” c. nagy munkája általános feltűnést keltett. Pénzügyi és agrárkérdésekkel foglalkozó beszédei állandóan nagy érdeklődést váltanak ki a felsőházban.

Zemplén Géza, műegyetemi ny. r. tanár, szül. Fiume, 1883 okt. 20. Egyetemi tanulmányait Bpsten végezte és előbb itt, majd 1905. Selmechányán, mint főreáliskolai tanár működött. Az akkori kormány felhívására külföldi tanulmányutat tett és Berlinben kémiai kutatásokkal foglalkozott. Hazatérve, a külföldön szerzett tapasztalatai alapján, 1910. megszervezte az újonnan épített kémiai laboratóriumot Selmechányán. 1913. kapta meg egyet. rend. tanárrá való kinevezését a műegyetem szerves-kémiai tanszékére. A háború alatt különféle hadianyagok gyártási eljárásait dolgozta ki és e téren szerzett érdemeiért alezredes-mérnökévé nevezték ki. Szakirodalmi munkáinak nagy része a *Zeitschrift für Physiologische Chemisten* és a *Berichte der deutschen Chem. Gesellschaft* c. folyóiratokban, a *Handbuch der biochemischen Arbeitsmethoden*, a *Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden* c. művekben és

magyar szakfolyóiratokban jelentek meg. 1923. a Magy. Tud. Akadémia levelező tagjává választotta.

Zéőke Antal, orszgyűl. képv., szül. Csikszereda, 1884. Ugyanott végezte a középiskolát, majd egyet. tanulmányokat folytatott és megszerezte az államtud. doktorátust. Letette az államszámviteli vizsgát. Először a postatakarékpénztár budapesti központjának tisztviselője lett, majd a földműv. minisztériumba került, mint fogalmazó. 1918. nagyatádi Szabó István titkára lett. 1919. Gyomán kiscsardaprogrammal képviselőnek választották meg. Ugyanakkor a fővárosi törv.-hat. bizottságában is helyet foglalt. 1926. egységspárti programmal újból megválasztották Gyoma képviselőjévé. Mint az Orsz. *Állatvédő Egyesület* főfelügyelője, éveken át szerkesztette az egyesület hivatalos lapját.

Zerkovitz Béla, zeneszerző, szül. Szeged, 1881 júl. 11. A bpesti műegyetemen építész-mérnöki oklevelet szerzett. A háborút megelőző időben nagyszámú műdalával nagy népszerűsége tett szert. 1925. a *Városi Színház* igazgatója volt, 1927 óta a *Royal Orfeum* művészeti igazgatója. Ismertebb operettjei: *Aranyeső, Szászország, Aranymadár, Árvácska, Csókos asszony, Die Wundermühle, Finanzgenie, A nóta vége, Muzsikus Ferkó, Legkisebbik Horváth lány, Eltört a hegedűm, Katonadolog, Postás Katica, La Bambola della Prateria* (Milano), stb.

Zibolen Endre, gimn. igazg., szül. Túróciget, 1885 dec. 1. Középiskoláit Besztercebányán, egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol bölcsészdoktori oklevelet nyert. Hosszabb ideig vidéken és Bpsten tanárkodott. 1919. az újpesti áll. leánygimnázium és 1924. az újpesti áll. reál-gimnázium igazgatója lett. Tanügyi munkásságán kívül értékes társadalmi működést is fejt ki. Az *Újpesti Kat. Kőr* elnöke, a kat. egyház tanácsának, a közoktatásügyi és kat. tanügyi tanácsnak és több tanáregyesületnek tagja. Mint pedagógiai cikkíró a *Magyar Középiskolák és a Tanáregyesületi Közlönynek* állandó munkatársa. *Közgazdasági és jogi ismeretek* címen tankönyvet írt.

Zichy Ágost (gróf, zichi és vásonkeői), v. képv. és főrendiházi tag, szül. Penzing, 1852 jún. 14. Jogi tanulmányait Bécsben és Bpsten végezte. 1875. beutazta Kelet-Ázsiát és Szibériát. Tapasztalatairól a *Földrajzi Társaság* előadásain számolt be. 1878. Észak-Amerikába utazott. 1879. megválasztották képviselőnek, majd 1883. fiumei kormányzó lett. Hivatalában tíz évig működött. Az Akadémia lev. tagja. Megjelent munkái: *A Borobudor Japánban* és *a Dominion of Canada*.

Zichy Aladár (gróf), felsőházi tag, v. miniszter, szül. Nagyláng, 1864 szept. 4. Tanulmányait Bpsten és Strassburgban, Innsbruckban és Halleban végezte. Több ízben bejárta Európát. 1893. tagja lett a főrendiháznak, amelynek két ízben jegyzője is

volt. 1893 óta cs. és kir. kamarás. 1896. néppárti programmal képviselővé választották. 1903. a néppártnak elnöke lett. 1906. a király személye körüli miniszterré nevezték ki. 1907. valóságos belső titkos tanácsosi címet kapott. 1917. ismét a király személye körüli miniszter lett. Később rövid ideig mint horvát miniszter is szerepelt. Politikai megnyilatkozásait mindenkor a meggyőződéses katolicizmus hatotta át és ennek jegyében állandó ellenzéke volt a háború előtti liberális színezetű kormánynak. A kommün alatt résztvett a szegedi ellenforradalmi mozgalomban. Ma is nagy szerepet visz a katolikus társadalmi szervezetek életében.

Zichy Géza Lipót (gróf, zichi és vásonkeői), nagybirtokos, felsőházi tag, szül. Budapest, 1882. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogtudorrá avatása után, birtokai kezelését vette át. A magyar közgazdasági életben jelentős tevékenységet fejt ki. Számos ipari és kereskedelmi vállalat igazgatóságának tagja. A hazai zene- és képzőművészet lelkes pártfogója. A felsőház tagja.

Zichy Gyula (zichi és vásonkeői, gróf), kalocsai érsek, b. t. t., pápai trónálló, szül. Nagyláng, 1871 nov. 7. Középiskoláit Karlsruhban és Székesfehérvárott, a teológiát Innsbruckban végezte. 1895. a nagylángi családi kastély kápolnájában a székesfehérvári püspök pappá szentelte. 1897. püspökének rendeletére Rómába ment, ahol az Academia Dei Nobili-ben tehetségével magára vonta a pápai udvar figyelmét. XIII. Leó pápa csakhamar mint szolgálattelvő kamarást maga mellé rendelte. Rövid idő alatt a pápa legbensőbb bizalmasa lett. 1905 okt. havában X. Pius pápa pécsi püspökké nevezte ki, majd pedig december 21-én a vatikáni Sixtini kápolnában püspökké szentelte. 20 évi pécsi püspöki működése alatt fellendítette egyházmegyéjének hitéletét. Az iskolák fejlesztésére különös gondot fordított. Alkotásai között a legelső helyen áll a pécsi Pius-intézet főgimnáziummal és internátussal, melynek hatalmas méretei nagy áldozatkészségét hirdetik. Több, mint száz új tantermet építtetett. Megalapította a Pécs-egyházmegyei Általános Tanítóegyesületet, újjászervezte az egyházmegyei tanfelügyelőséget, a tanítóképző számára új intézeti helyiségeket építtetett. A leánynevelés előmozdítására rk. felsőbb leányiskolát létesített, Dombóvárra telepítette az Orsolyitákat, akik ott elemi és polgári leányiskolát, kereskedelmi és gazdasági szakiskolát nyitottak. A katolikus társulatok és egyesületek szervezkedését nagyban előmozdította. Nevéhez fűződik az pécsi országos katolikus nagygyűlés, amely megteremtette az Országos Kat. Sajtóegyesületet és a Kat. Középiskolai Tanáregyesületet. Nagy gonddal és szeretettel karolta fel a keresztény szociális mozgalmak

ügyeit. 1923. XI. Pius pápa a megüresedett kalocsai érseki szék apostoli adminisztrátorává, 1925. pedig kalocsai és bácsi érsekké nevezte ki, de egyelőre még a pécsi egyházmegye kormányzását is rábízta. Utódának, Virág Ferenc pécsi püspöknek kinevezése és felszentelése után, amit ő maga végzett a pécsi székesegyházban, híveinek könnyei között vált meg a pécsi egyházmegyéjétől, melyben 21 évet töltött. Új egyházmegyéjében hasonló buzgósággal működik. Új plébániákat, iskolákat, zárdákat létesít s egyházmegyéjének minden lelki, kulturális és anyagi érdekét is előmozdítani iparkodik. 1929. nemzeti zarándoklatot vezetett a Szentföldre, mely a legnehezebb időben, az arab és zsidó villongások ideje alatt, nagy tiszteletet és megbecsülést biztosított az egész nemzetnek.

Zichy István (gróf, zichi és vásonkeői), nagybirtokos, volt orszgyül. képvis., szül. Újfalu (Fejér vm.), 1865 ápr. 8. Középiskolai tanulmányainak befejezése után a budapesti tud. egyetem jogi karának hallgatója volt. Később hosszabb európai körutat tett, majd birtokai kezelését vette át. 1910. a mezőkövesdi kerület nemzeti munkapárti programmal orszgyül. képviselőjévé választotta. Megbízása leteltével birtokaira vonult vissza.

Zichy István (gróf), festőművész, grafikus, szül. Bábolna, 1879 márc. 31. Bpsten, Münchenben, majd Nagybányán, később Párisban folytatott művészeti tanulmányokat. Eleinte litográfiaikkal, később festményekkel szerepelt a kiállításokon. Nevesebb művei: *Két asszony*, *Szent Margit csodatétele*. A Zenekademia számára dekoratív festményeket készített.

Zichy János (gróf, zichi és vásonkeői), nagybirtokos, orsz.-gyül. képvis., nyug. miniszter, szül. Nagyláng, 1868 máj. 30. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint államtudományi doktori oklevelének elnyerése után, közigazgatási szolgálatba lépett. 1894. hivatalától megvált és a főrendiház tagja lett. 1896. a zürányi kerület képviselői mandátumát, néppárti programmal szerezte meg. 1901. a szabadszárdi kerület választotta meg képviselőjévé. 1908. valóságos belső titkos tanácsosi címet kapott. 1910. Eger képviselője lett és a kultuszminiszteri tárcát vállalta el. 1912. a Désy-Lukács perben tett tanuvalomása miatt megvált tárcájától. A Wekerle-kabinetben ismét kultuszminiszterré nevezték ki és ebben az időben lett cs. és kir. kamarás. Ferenc Ferdinánd trónörökös legbizalmasabb emberei közé tartozott, a görögkatolikus magyar püspökség megszervezése és felállításáért a főherceg kegyeit. A forradalmak alatt Bécsben az ellenforradalmi mozgalmakban vett részt. Az első nemzetgyűlés feloszlásakor a *Nemzeti Összetartás Klubját* létesítette. A második nemzetgyűlésben Lövvőt képviselte pártkonkívüli programmal.

1926. a győri kerület választotta meg orsz. gyűl. képviselőjévé. A Szent Imre-Kör, a keresztény gazdasági és szociális párt alapítója és az utóbbinak elnöke.

Zichy-Meskó Jakab (gróf), nagybirtokos, felsőházi póttag, szül. Kassa, 1872 ápr. 2. Középiskolai és gazdasági tanulmányainak befejezése után birtokai kezelését vette át. 1896. a gönci kerület, nemzetipárti programmal, orszgyűl. képviselőjévé választotta. 1898. cs. és kir. kamarás lett. 1902—1918. a főrendiház tagja volt. Az összeomlás óta teljesen gazdaságának szenteli idejét. Felsőházi póttaggá az örökös jogú főrendi családok választották.

Zichy-Rubidó Iván (báró, zagorjei, zichi és zajki), rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, szül. Grác, 1874 jún. 17. A 'böcsi Terézianum elvégzése után Bpestén jogot hallgatott. 1899. letette a diplomáciai vizsgát és külügyi szolgálatba lépett. Előbb Rómában, majd Bukarestben és Madridban működött, mint követségi attasé, míg 1902. kinevezték Washingtonba követségi titkárnak. Innen Pekingbe került, majd 1907. Koppenhágába. Diplomáciai működésének további állomásai Stockholm, Kairó, Stuttgart és Konstantinápoly. A háború kitörésekor már követségi tanácsos. Mint huszár százados vonult hadba és többszöri kitüntetésben részesült. 1917. szófiai ügyvivőnek, majd 1920. rendkívüli követé és meghatalmazott miniszterre nevezték ki és Bukarestbe, aztán Londonba helyezték, ahol ma is a követség vezetője. Számos hazai és külföldi kitüntetés tulajdonosa.

Ziegler Vilmos (sáromberki), sz. k. honvédszázados, követs. sajtóelőadó, szül. Nagyszébenben, 1889 szept. 21. Katonai nevelésben részesült és elvégezte a mödlingi műszaki katonai akadémiát. Mint tényleges utász- és árkásztiszt, végigküzdötte a háborút és két sebesülése után megrokknva tért haza. Kétszer a hadiékítményes katonai érdemkereszttel, ezüst és bronz katonai érdeméremmel, Károly-csapatkereszttel, kétszeres sebesülési éremmel és a II. o. porosz vaskeresztel tüntették ki. A nemzeti hadsereg kebelében felállította a Ludovika Akadémia műszaki századát. 1921 óta a Pester Lloyd tárcaírója, színikritikusa, majd külpolitikai vezércikkírója. 1929. érte őt a kitüntetés, mely a bécsi magyar királyi követség sajtóelőadói állásába emelte.

Ziermann Lajos, evang. lelkész, kormányfőtanácsos, szül. Rohonc, 1874 aug. 16. Középiskoláit Sopronban, egyetemi tanulmányait Sopronban és Tübingenben végezte. 1897. meghívták segédlelkésznek Pinkafőre, 1898. rendes lelkésznek Rohoncra. 1906. elején elfoglalta a pinkafői lelkészi állást. Pinkafőn óvodát, árvaházat létesített. A pinkafői leánygyülekezetekben új iskolákat épített s új tanítói állásokat szervezett. 1910. a kiterjedt vasi felső evang. egyházmege al-

esperessé választotta. 1913. Dunántúl legnagyobb gyülekezete, Sopron hívta meg lelkészül. A háború alatt, az összeomlás után és az 1921. évi népszavazás alkalmával híven betöltötte helyét s eredményesen munkálkodott a város magyarságának érdekében. 1922. a Magyarhoni Egyetemes Evangélikus Egyházi Gyámintézet egyházi elnökévé választotta. Élénk egyháziroldalmi tevékenységet fejt ki. Cikkei bel- és külföldi lapokban jelennek meg. *Keresztység és Úrvacsora* c. műve magyar és német nyelven jelent meg.

Ziffer Sándor, festőművész, szül. Eger, 1880. Középiskoláinak elvégzése után Budapesten, Münchenben, később Nagybányán folytatott művészeti tanulmányokat. Számos önálló kiállítást rendezett és több tárlaton szerepelt képeivel. Nevesebb művei: *Pihenő modellek*, *Cigány-család*. Művészi egyéniségét naturalisztikus látás és erőteljes, friss színek jellemzik. A nagybányai művésztelep tőrzstagja.

Zilahy Dezső (gyurgyóka), a szföv. idegenforgalmi hivatalának igazgatója, szül. Budapesten, 1873 szept. 12. Tanulmányait Budapesten, Prágában, Berlinben és Bécsben végezte, majd 1892. a Budapesti Hirlaphoz került, hol 1914. működött s végül igazgatója lett. A háború kitörésekor hadbavonult. Kitüntetései: a Signum Laudis, a háborús polg. érdemkereszt, a német vöröskereszt II. oszt. érdemrendje és a jubileumi érdemrendjelek. A háború alatt, 1915. meghívták a székesfővároshoz és megbízták az *Idegenforgalmi Hivatal* megszervezésével, mely hivatalnak mai napig igazgatója. 1926. a kormányzó az idegenforgalom fejlesztése körül szerzett érdemeiért legfelsőbb elismerésben részesítette. Z. az *Országos Idegenforgalmi Tanács* végrehajtóbizottságának tagja, az *Idegenforg. Szöv.* főelőadója, a *Magyar Szent Korona Orsz. Balneológiai Egyesületének* igazg. tagja és a *Hungaria Autó-Club* választmányi tagja. Számos cikke jelent meg a hazai és külföldi szaklapokban, az idegenforgalom kérdéséről.

Zilahy Lajos (literáti), író, szül. Nagyszalontán, 1891 márc. 27. Középiskoláinak elvégzése után a bpesti egyetemen jogi doktorátust szerzett. Résztvett a háborúban és meg is sebesült. A háború alatt már mint újságíró működött, majd hosszabb külföldi tartózkodás után, egészen az irodalom felé fordult. Regényei, színdarabjai hamarosan ismertté tették nevét, de első igazi nagy sikerét 1924. érte el, mikor a Nemzeti Színház bemutatta *Süt a nap* c. színművét. A fiatal magyar írógenerációnak egyik legismertebb és legtehetségesebb tagja, aki a magyar életből merített alakjainak reális, életteljes megjelenítésével egy csapásra az első köz. küzdötte fel magát. Egyéni, nagykultúrájú és tipikusan magyar írásművészetének elismerésül a Kisfaludy Társaság tagjává választotta. Nevezetesebb munkái: *Halálos tavasz*,

regény, *Szépapám szerelme*, regény *Két fogoly*, regény, *Az ezüstszárnnyú szélmalom*, novellák. Színművei: *Hazajáró lélek*, *A jégcsap*, *Süt a nap*, *Csillagok*, *Zenebohócok*, *Szibéria* és *A Tábornok*. Színműveit külföldi színpadok is játsszák, regényei pedig angol, francia, német, olasz és spanyol nyelveken is megjelennek.

Zimányi Gyula, a Kegyes Tanítórend Kalcetarium Hittudományi és Tanárképző főiskola igazg., szül. Makó, 1879 ápr. 10. Tanulmányait a bpesti egyetemen végezte, 1903. pappá szentelték, majd a kecskeméti kat. gimn. tanára, 1907. pedig a bpesti Hittudományi és Tanárképző főiskola prefektusa lett. 1920. ennek igazgatójává nevezték ki. Közben 7 éven át tanított a bpesti piarista főgimnáziumban. Működése alatt tevékeny részt vett (1916.) a kolozsvári és bpesti rendi főiskola egyesítésének munkálataiban. Irodalmi működése is számottevő. Több teológiai és pedagógiai cikke jelent meg. Munkatársa a *Katholikus Lexikonnak*. A *Kat. Hit-tanárok*, a *Kat. Hitoktató Tanáregyes.* és a *Magyar Gyorsírók Orsz. Szövetségének* választmányi tagja.

Zimányi Károly, magy. nemz. múzeumi igazgató, szül. Budapest, 1862 máj. 2. Középiskolai és egyetemi tanulmányait Bpsten végezte, ahol bölcsész tudori és középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1884—1894. a műegyetem ásványföldtani tanszékén tanársegéd volt. Ez idő alatt több bpesti középiskolában is tanított. 1895. a *Magyar Nemzeti Múzeum* ásvány- és őslénytári osztályához segédörnek nevezték ki, ahol fokozatosan előlépve, 1923. múzeumi igazgató lett. Az ásvány- és kristálytan körében széleskörű és értékes szakirodalmi tevékenységet folytatott. Tudományos értekezései a bel- és külföldi szaklapokban jelentek meg. A *Magyar Tud. Akadémia* 1904. levelező-, 1922. rendes tagjává választotta. Mint múzeumi tisztviselő hazánk különböző bányavidékét tanulmányozta. 1898—1903. időszakban többször nagyobb külföldi tanulmányutakon volt. A *Magyarhoni Földtani Társulat* és a *Kir. Magyar Természettudományi Társulat* örökös tagja.

Zimányi Lajos Mihály, a Premontrei rendház főnöke, szül. Szeged, 1876 júl. 24. Tanulmányait a bpesti egyetem teológiai karán, 1899. végezte. Pappá szenteltetése után a rend jászóvári anyaszékházába került, majd 1901. a kassai premontrei főgimn. tanára lett. 1908 óta Bpsten a teológia tanára, 1909 óta tanára az Angol kisasszonyok tanítónőképzőjének is. 1920. a bpesti rendház főnökévé és igazgatójává nevezték ki. A *Szent István Társaság* és a *Hitoktató Tanárok Orsz. Egyesülete* igazgató választmányának tagja a *Norbiterium* hittudományi és tanárképző egyesület igazgatója.

Zimmer Ferenc (ifj.), ügyv. igazg., szül. Bpest, 1891 júl. 13. Tanulmányait a Budapesti Kereskedelmi Akadémián és a berni

exportakadémián végezte. 1901—1903. Belgiumban, Svájcban és Franciaországban volt tanulmányúton. Résztvett a háborúban és mint tart. főhadnagy szerelt le. A *Signum Laudis*, a nagy- és kizsüst és a bronz vitézségi érem tulajdonosa. A szakirodalomban élénk tevékenységet fejt ki.

Zimmermann Agoston, főiskolai tanár, egyet. m.-tanár, szül. Moór, 1875 jan. 3. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, ahol bölcsészettudományi és állatorvosi oklevelet szerzett. 1896. a M. Kir. Állatorvosi Főiskola szolgálatába lépett és 1910. rendes tanárrá nevezték ki. A nápolyi zoológiai állományon dolgozott. Széleskörű és jelentős szakirodalmi munkásságot fejt ki. Számos folyóirat szerkesztője és munkatársa. Főbb művei: *Háziállatok anatómiája*, *Anatómiai gyakorlatok*, *Fejlődéstan*, *A házinyúl természetrajza*, *A ló ujjának anatómiája*, stb. Számos értekezése pályadíjat nyert. A Magyar Tud. Akadémia lev.-tagja. Értékes munkásságának elismeréséül a koronás arany érdemkereszttel tüntették ki.

Zimmermann Géza, ügyvéd, szül. Mádón, 1894. Középiskoláit Sárospatakon, jogi tanulmányait a budapesti és berlini egyetemen végezte, majd doktori és ügyvédi oklevelet szerzett. Budapestten nyitott irodát és több megszabású, főként politikai és sajtóbünpert védelme fűződik nevéhez. Z. annak idején Berlinben a Pesti Hírlap tudósítója volt. Főként politikai és jogi cikkeket írt. Azonkívül a Világ, a Magyar Hírlap, az Ujság, valamint az Ügyvédek Lapjának állandó cikkírója.

Zlinszky Aladár, irodalomtörténész, egyet. m.-tanár, szül. Cegléd, 1864 júl. 5. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1888. középiskolai tanári és bölcsészettudományi oklevelet nyert. 1887—1896. Baján, Zomborban és Pozsonyban működött, mint középiskolai tanár és 1896. a bpesti VIII. ker. állami főgimnázium tanára lett. 1921 óta a középiskolai tanárképző-intézet előadótanára és c. igazgató. 1922. a budapesti tud. egyetemen az irodalmi segédtudományok egyetemi magántanárává képesítették. Széleskörű irodalomtörténeti munkásságot fejt ki, értekezéseiben főleg a forráskutatással, a magyar stílustudomány kérdéseivel és a stílus érzelmi vonatkozásaival foglalkozik.

Zlinszky István (rogliczai és gyóni), a Magyar Földhitelezési Társaság Orsz. Szövetségének ügyv. igazgatója, szül. Nagykatá, 1871. Tanulmányainak befejezése után 1903. a Magyarországi szerkesztőségének tagja, később a *Független Hírlap* felelős szerkesztője lett. Megalapítója és főszerkesztője volt az *Aradi Függetlenség* című politikai napilapnak. 1917. megindította a *Politika* c. közgazdasági és politikai folyóiratot. Már fiatal korában bekapcsolódott a politikai életbe, a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártnak hosszú időn

át igazgatója, majd 1917-től az összeomlásig ügyvezető alelnöke volt. Pártjának programjával az 1905. és 1906-os cikluson a dorogi választókerületet képviselte, 1910—1918. az alsódabasi kerület képviselőjében foglalt helyet a parlamentben. 1907. a képviselőház jegyzőjévé, 1909. pedig háznagyává választották. 1922. Bethlen István gróf felhívására a függetlenségi és 48-as Kossuth-Párt tagjait az egységspártba vezette. Az új országgyűlésbe a paksi kerület választotta be az Egységes párt programjával. A régi parlamentben tagja volt a közlekedési bizottságnak. Z. előadásában került tárgyalásra az első nagy vasúti beruházási javaslat. Ugyancsak tagja volt a kivándorlási tanácsnak és a magyar delegációnak. Hosszú ideig vett részt az Altruista Bank vezetésében, majd a Magyar Földhitelintézetek Orsz. Szövetségének megalakulása után ügyvezető igazgatója lett.

Zlinszky Vidor, ügyvéd, szül. Kassa, 1885 jan. 28. Középiskoláit Kassán és Miskolcon, egyetemi tanulmányait Kassán és Kolozsvárott végezte. 1911 óta Dunaföldvárton működik. A háborúban, mint honv. tüzérfőhadnagy frontszolgálatot teljesített. A községi társadalmi élet tevékeny tagja. Számos egyesület ügyésze és vezetőségi tagja.

Zloch Károly, ügyvéd, ügyészségi megbízott, szül. Budapesten, 1894. U. o. szerzett doktori oklevelet és 1922. ügyvédi vizsgát tett. Budapesten nyitott irodát és csakhamar több érdeklődést keltő ügyben szerepelt védelmével. A kecskeméti Ungvári-család híressé vált hagyaték ügyében feltűnést keltett ügyvédi szereplésével.

Zolnai Gyula, nyelvész, egyet. ny. r. tanár, szül. Nagysomkút, 1862 dec. 3. 1887—88. az egri kat. főgimnáziumban, 1888—93. a székesszevári áll. főreáliskolában tanított, 1894. pedig Bpestre az V. ker. főgimnáziumhoz neveztek ki. 1906. a kolozsvári, 1918. pedig a pozsonyi (jelenleg pécsi) egyetem ny. r. tanára lett. A Magy. Tud. Akadémiának rendes tagja. Az Akadémia Szótári Bizottságának 1898—1906. előadója volt. Nyelvészeti tanulmányai számos új eredménnyel gazdagították a magyar nyelv fejlődéséről és történetéről való ismereteinket. Legtöbb művét az Akadémia adta ki. Főbb munkái: *Szomagyarázatok, Mátyusföld nyelvjárása, Mondattani búvárlatok, Nyelvemlékeink a könyvnyomtatás koráig, Az új Nagy Szótár földadatáról, A -si képző eredete, Mondatátészóvdés*. Szerkesztette Szamota István hagyatéka alapján a *Magyar Oklevél-Szótárt*, amely a legrégebb magyar nyelvtörténeti adatoknak nagyjértékű gyűjteménye. Egy ideig a *Magyar Nyelv* c. folyóiratnak társszerkesztője és a *Magyar Nyelvtudományi Társaságnak* titkára volt. Számos műfordítása jelent meg finn nyelvből *Somkuti* néven. A *Finn Irodalmi Társaságnak* és a *Suomalais-ugrilainen Seurának* (Finnugor Társaság) leve-

lező tagja. Elnöke volt a pécsi Orsz. Középisk. Tanárvizsgáló Bizottságnak.

Zoltán Géza, magy. kir. állami tanítóképző-intézeti igazg., szül. Mohács, 1881 dec. 9. Középiskoláit Baján, az egyetemet Budapesten végezte. Tanulmányainak elvégzése után a losonci, később a győri állami tanító-nőképző-intézetben működött, majd a Kőszegen létesítendő állami tanítóképző-intézet megszervezésével bízták meg, amelynek később igazgatója lett. A város közéletében tevékeny szerepet játszik. Az *Orsz. Tanítóképző Egyesület* v. tagja, a *közszegi iskolánkívüli népművelés szakfelügyelője*, az iparositanonciskolai felügyelőbizottság elnöke. Több önálló munkája, cikke és értekezése jelent meg.

Zólyomi-Zierlich Rezső, szobrászművész, szül. Kassa, 1894 jan. 17. Művészeti tanulmányait Bpsten és Münchenben végezte. Jelentősebb alkotásai: *Táncosnő, Anyóka, Kigyók, Krisztus és Madonna, Gótikus Jézus és Madonna*. A Múcsarnoknak és a Nemzeti Szalonnak állandó kiállítója. Több nemzetközi kiállításon is résztvett. Alkotásai előkelő magángyűjtemények tulajdonában vannak. Faszobrász. A nagy lendületeket keresi. Egyéni stílussal, erős plasztikával az érzések és a lelki hatások kifejezésére törekszik.

Zombory István, igazg., szül. Zombor, 1873 okt. 29. Középiskoláit Újvidéken, a műegyetemet Karlsruheban végezte. 1895. pályáját, mint egy magánvállalat mérnöke kezdte meg, majd a földművelésügyi minisztérium szolgálatába lépett. Innen Leipzigbe került a Bleichert Adolf sodronykötélpályagyárhoz, melynek megbízásából 1902. Amerikába ment a gyár fiók vállalatához. 1912. hazajött és az Atlantika Tengerhaj. Társ. oszt. vezetőjeként alkalmazta. 1914. a szővárosi Széchenyi gyógyfürdő igazgatói állásába hívták meg. Vezetése alatt alakították át a fürdőt hatalmas méretűvé. Idegenforgalmi kérdésekben elismert szaktekinély. Cikkei és útleírásai főleg angol és spanyol szaklapokban jelentek meg.

Zombory Lajos, festőművész, szül. Szeged, 1867 jan. 9. Pályáját egészen fiatalon kezdte mint építési rajzoló, később egyidejűleg festéssel is foglalkozott. 1892. már építészeti pályadíjat nyert. 1894. két ízben nyerte meg a szegedi kultúrpalota építésére hirdetett pályadíjat. Számos házat épített Szegeden és másutt. 1898. végleg a festészetet tért át és Münchenben folytatott tanulmányokat. Több ösztöndíjat nyert, végül 1902. a szolnoki művésztelpekre költözött. A háború alatt festőiskolát létesített Szolnokon. Számos nagyszerű kiállítást rendezett. Maradandó értékű művei többek között a *magyar bika, Őszi szántás, Bikagulya, Huszárverseny*. 1928. kb. 30 festményt szülővárosának és Szolnoknak ajándékozott.

Zongor Béla, ev. esperes-lelkész, szül. Alsóbükk, 1882 ápr. 14. Iskolai tanulmá-

nyait a soproni theol. Akadémián és a hallei egyetemen végezte, majd 1904. Győrött lelkészé avatták. Pápan mint segédlelkész kezdte meg működését, majd Győrött hitoktató, uraiújfalui és 1917 óta körmendi lelkész. 1918 óta a vasi közép egyházmegye esperese. 1928. a dunántúli egyházkerület al- és magyarhoni egyetemes egyház főjegyzőjévé választották. Egyházirodalmi írásokkal foglalkozik.

Zorkóczy Samu (zorkóczy), r.-t. vezérigazg., szül. Radvány, 1869 nov. 9. Középiszkoláit Pozsonyban, a bányamérnöki főiskolát Selmecebányán végezte, ahol kohómérnöki oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejezése után a főiskola tanársegéde lett. 1894. mint a *Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t.* mérnöke Salgótarjába került. 1905. az ózdi gyár igazgatója lett, majd 1910. a bpesti vezérigazgatóságnál központi műszaki igazgatóvá nevezték ki. Csakhamar feltűnt nagy szakludásával és a részvénytársaság irányításában rövidesen vezető szerephez jutott. 1927. műszaki vezérigazgatóvá választották. A *Bpesti Mérnöki Kamara* alelnöke, az *Orsz. Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület* elnöke, a *Magyar Anyagvizsgálók Egyesületének* alelnöke, a soproni bánya- és kohómérnöki vizsgálóbizottság tagja, az ózdi ev. egyház felügyelője.

Zoványi Jenő, egyet. ny. r. tanár, szül. Zovány, 1865 szept. 11. Középiszkoláinak elvégzése után Utrechtben és Kolozsvárott teológiai tanulmányokat folytatott és 1889. a sárospataki főiskolán teológiai magántanári képesítést nyert 1891—94-ig Kolozsvárott, 1894—1901-ig Tiszaföldváron lelkészkedett, majd Sárospatakon teol. tanár lett. Egyidőben szabadelvű teológiai felfogása miatt elmozdították, később azonban felmentették és visszakapta katedráját. 1914. a debreceni egyetem ny. r. tanárává nevezték ki. A kommunizmus alatt tanusított magatartása miatt elítélték és megfosztották lelkészi jellegétől. Főbb munkái: *Tanulmányok a magyar protestáns egyház és irodalom történetéből, A cocceianizmus története, A reformáció Magyarországon, A mohácsi vész, Magyarországi superintendenciák a XVI. században, Teológiai ismeretek tára, Egyetemes főgondnok és főconsistorium a magyarországi rendegyházban, Kossuth és Rákóczi, A reformáció egyháza, Kisebbségek a magyar protestantizmus történetének köréből, Puritánus mozgalmak a magyar ref. egyházban, Agensválasztás 1761 63-ban, A reformáció Magyarországon 1565-ig, A felvilágosodás története.*

Zöld Márton (sióagárdi), ny. honvédtábornok, szül. Szekszárd, 1865 ápr. 25. A budapesti Ludovika Akadémián végezte katonai tanulmányait. A háború kitörése után Dalmáciában, majd Volhíniában, Bukovinában, Kelet-Galiciában és Olaszországban tette fényes fegyvertényeivel ismertté nevét.

A trebinjei csatában végrehajtott haditettéért 1914. a legfelsőbb elismerésben részesült. A raracci csatában 1916., oly hősiessen viselkedett, hogy a király a magyar nemes-séggel és a III. o. vaskoronarenddel tüntette ki. A Kárpátokban vívott harcokban a III. o. katonai érdemkereszttel és ismételt legfelsőbb elismeréssel tüntették ki. Vitészségének és katonai képességének Kelet-Galiciában, a Lysonián adta bizonyítékát, hol a túlerőben levő orosz támadást fényesen viszszaverte. Elismerésül a III. o. Lipót-renddel és a szász Albrecht-rend tisztikeresztjével tüntették ki. A másodosztályú vaskeresztet Z. a keletgaliciai harcokban érdemelte ki. Az összeomlás után ezredét teljesen rendben hozta haza az olasz frontról. Tagja volt a Nemzeti Hadseregnek és kiváló működésének elismerésül a kormányzó tábornokká nevezte ki.

Zrinyi Károly, nyug. tanítóképezdei igazg. szül. Csáktornyan, 1861 jan. 1. A tanítóképző intézetet 1879. végezte el, tanári vizsgát 1887. tett. 1879 óta működött Csáktornyan, előbb mint elemi isk. tanító, később polg. isk. tanár, majd a tanítóképző-intézet tanára s 1907—18. igazgatója. 1918. Somogyicsurgóra helyezték át, a megszállás következtében, ahol mint tanítóképezdei igazgató 1922. 43 évi működés után nyugalomba vonult. Négy évtizedes működése alatt vezetőszeretpelt töltött be az összes kulturális és társadalmi alakulatokban úgy Csáktornyan, mint Somogyicsurgón. Csáktornyan a *Muraköz* című kétnyelvű lapnak volt szerkesztője s e mellett megyei és fővárosi napies szakklapokba cikkeket írt s Csáktornya monografiáját is megírta. Most Kispeszen elnöke a *Wekerletelepi Társaskörnek*, a *Hangya* felügyelőbizottságának és a *Kispesti Ébredők Egyesületének* alelnöke az iskolai gondnok-ságnak. Hosszú és értékes pedagógiai munkásság után a legfelsőbb helyről jövő elismerés nyilvánítása mellett vonult nyugalomba.

Zsacskó Béla, törv.-bíró, szül. Piliscsaba, 1887 márc. 27. Középiszkolai tanulmányainak elvégzése után Bpsten jogot tanult. 1912. doktorrá avatták. 1909—11. ügyvédjelölt volt. 1911. állami szolgálatba lépett. 1913. bírói vizsgát tett és tsvzéki jegyzővé nevezték ki. Résztvett a háborúban és mint főhadnagy-hadbíró szerelt le. 1919. a bpesti büntetőtvszéken bíró lett és mint ilyen előbb vizsgálóbíróként, majd az egyik ítélőtanácsban, utóbb egyesbíróként működött. 1928. kúriai tanácsjegyzőnek osztották be. Több társadalmi egyesület tevékeny tagja.

Zsadányi Guidó (szepesszombati), járási főszolgabíró, szül. Kassa, 1887. Középiszkoláit szülővárosában, egyet. tanulmányait Kolozsvárott végezte, majd mint közigazgatási gyakornok Szepes vármegye szolgálatába lépett. A háború alatt mint főhadnagy harctéri szol-

gálatot teljesített és a Signum Laudist és a koronás arany érdemkeresztet kapta meg. 1919. Salgótarján szolgabírája lett és 1923 óta mint balassagyarmati járási főszolgabíró működik. Az ev. egyház tanácsosa. A *Balassagyarmati Hitelszövetkezet* elnöke, a vmegyei törv.-hat. biz. tagja.

Zsámboki Miklós, gordonkaművész, az Orsz. Magy. Kir. Zeneművészeti Főiskola tanára, szül. Körmöcbányán, 1890 szept. 11. Zenei tehetsége már gyermekkorában mutatkozott. Először zongorázni tanult és 12 éves korában már istentiszteleteken orgonázott. Zenei tanulmányait a Zeneakadémián, Popper Dávidnál fejezte be, majd az egyetemre iratkozott, ahol bölcészeti tanulmányokkal foglalkozott. A háborút, mint huszárfőhadnagy küzdötte végig és Károly-csapatkereszt kitüntetésben részesült. Leszerelése után a magy. kir. operába került, mint gordonkás, majd a Nemzeti Zenede tanára lett. 1920. kezdte meg önálló hangversenyeit és mint kamarazeneész külföldön: Ausztriában, Olaszországban, Svájcban és Spanyolországban rendezett hangversenyeket. 1921 óta a Zeneművészeti Főiskola tanára. Állandó gordonkása a Hubay Jenő kamarazene-társaságának. Budapest zenei életének egyik kitünősége.

Zsarkó Pál, min. titkár, szül. Orsova, 1884 jún. 18. Középiskoláinak végeztével jogi és orvosi tanulmányokat folytatott a kolozsvári, bpesti, berlini és párisi egyetemeken. 1910. Bpsten jog- és államtudományi doktorrá avatták. 1911. a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szolgálatába lépett, ahol fokozatos előléptetések után, mint min. titkár a VII/a. ügyosztály főnöke lett. Mint tartalékos főhadnagy a háborúban frontszolgálatot teljesített.

Zsedényi Béla (lőcsei), jogakadémiai nyilv. r. tanár, egyet. m.-tanár, szül. Akna-subatag, 1894 ápr. 5. Középiskoláit Nagyszébenben és Máramarosszigeten, jogakadémiai és egyetemi tanulmányait Máramarosszigeten és Bpsten végezte, ahol jogi és államtudományi doktorátust szerzett. A háborús esztendőkhöz harctéri szolgálatot teljesített. Kitüntetései: a Johannita-rend lovagkeresztje a csillaggal, a III. oszt. katonai érdemkereszt, az ezüst és bronz Signum Laudis a kat. érdemkereszt szalagján a kardokkal, a nagy-ezüst vitézségi, a sebesülési érem, a Károly-csapatkereszt és a Mariannerkereszt. 1919. Komárom város aljegyzőjévé választották. A cseh megszállás alatt az eskü letételét megtagadta és összeesküvésben való részesség miatt a megszálló hatalom elfogatta. Kiszabadulása után 1919. olaszliszka-tolcsvai birtokára ment, ahol gazdálkodással foglalkozott. 1925. a miskolci ev. jogakadémia ny. rendes tanárává hívták meg a közjog, politika és nemzetközi jog tanszékére. 1928. e tanszék nyilv. r. tanárává nevezték ki. Ugyan-

ezen idő óta a pécsi tud. egyetemen a politika magántanára. 1929. a miskolci ev. jogakadémián meghirdette a sajtótudományról szóló előadássorozatát, amivel egyben ezt a tudományágat először vitte be a magyar főiskolák tanterveibe. A tiszai ev. egyházkerület főjegyzője. Magyaránnyú irodalmi tevékenységet fejt ki. Megjelent művei közül nevezetesebbek: *A felsőházi javaslat*, *A cseh-szlovák köztársaság alkotmánya*, *A demokrácia válsága*, *A képviselőjelölés*, *A vacuum iuris*, *A sajtótudomány létjogosultsága és feladatai* c. művei. Publicisztikai és tudományos értekezései és cikkei a különböző napilapokban és folyóiratokban jelennek meg.

Zselvay Elemér, r.-t. vezérigazg., szül. Varannó, 1881 nov. 3. Középiskoláinak és a keresk. akadémiának elvégzése után hosszabb külföldi tanulmányútra ment. Visszatérve a Magyar Gazdák Vásárcsarnokellátó Szövetkezetének kötelékébe lépett. 1911. az akkor megalakult „MÉH” vezetésére hívták meg. Elsőrangú szervezőképességeivel sikerült elérnie, hogy az elszakított országrészek viasz- és mézkereskedelme ma is Budapesten keresztül bonyolódik le. Értékes külföldi kapcsolatokat létesített, melynek eredményeként ma a vezetése alatt álló társaság domináló szerepet töltött be Kelet-Európa méz- és viaszkereskedelmében.

Zsembery Gyula, siófoki közs. főjegyző, v. polgármester, szül. Radvány, 1883. Középiskoláit Besztercebányán, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1905. jog- és államtudományi doktorátust szerzett. Tanulmányainak befejeztével Zólyom vm. szolgálatába lépett. 1910. aljegyzője lett, 1919. pedig Körmöcbánya város polgármesterévé választotta, ahonnan a megszállás következtében távozni volt kénytelen. 1921 óta Siófok község főjegyzője, a község szociális és kulturális fejlődése nagy részben a Zs. nevéhez fűződik. Veszprém vm. törv.-hat. bizottságának tagja, a *Mentőegyesület* ügyv. igazgatója, az *Iskolánkívüli Népművelődési Bizottság* elnöke, a *R. Kat. Világi Tanács* elnöke, a *Balatonvidéki Takarékpénztár* igazgatósági tagja.

Zsembery István (zsemberai és berzsényi), v. főispán, a Magánalkalmazottak Bizt. Int. elnöke, szül. Bpest, 1879 jún. 26. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte, majd jogi doktorátust és ügyvédi oklevelet szerzett. Tanulmányainak befejeztével ügyvédi irodát nyitott és előbb Sáros, majd Sopron vármegye tb. tisztii főügyésze volt. A háború alatt harctéri szolgálatot teljesített és megkapta az I. oszt. ezüst vitézségi érmet, a II. oszt. vöröskereszt hadiékítményes érmét, a török Osmanje-rend közpékeresztjét és a vaskoronarend III. osztályát. A Ferenc József-rend és a Máltai lovagrend lovagja, továbbá a francia L'Instruction Publique tisztje. Az első nemzetgyűlési választásokon képviselő lett, majd kormánybiztos-főispánná

neveztek ki Sopron város, valamint Sopron, Moson és Pozsony vármegyék területére. 1928 óta elnöke a *Magánalk. Bizt. Intézetének*. Zs. a magyarországi katolikus mozgalmak egyik vezető egyénisége. Az *Orsz. Kat. Népszövetség* és a *Katolikus Kör* alelnöke, újszintén számos egyházi intézmény vezetője. A *Magyar Kat. Almanach* szerkesztőbizottságának elnöke.

Zsengellér Ferenc (vitéz), vezérigazg., szül. Cegléd, 1891 aug. 5. Középiskoláit Cegléden, a kereskedelmi akadémiát Bpsten végezte. Tanulmányainak befejezése után a hőmezővásárhelyi *Közgazdasági Bankban* működött. A háborúban harctéri szolgálatot teljesített mint főhadnagy és a nagy- és kiszéjű vitézési éremmel, a Károly-csapatkereszttel és a sebesülési éremmel tüntették ki. 1920. ceglédi *Közgazdasági Banknál* működött, ahová meghívás útján választották meg főkönyvelőnek és még ugyanez évben a *Városi Takarékpénztár* cégvezető-főkönyvelője lett, ugyancsak meghívás útján, ahol 1923 óta az intézet ügyvezető igazgatója, majd 1929 óta fenti intézet vezérigazgatója. Háborús szolgálataiért 1925. vitézzé avatták. A város közéletének tévékeny tagja. A helyi vívószakosztály elnöke és a *Polgári Célövő Egyesület* alapítója. Az *Első Ceglédi Téglagyár* igazg. tagja, városi pénzügyi bizottsági tag, Cegléd város vállalatának és több helybeli vállalatnak és egyesületnek felügyelőbizottsági tagja.

Zsigmondy Jenő, ügyvéd, szül. Budapest, 1888 júl. 4. Tanulmányait a bpesti egyetemen végezte, ahol 1909. jog- és államtudori, 1913. ügyvédi oklevelet nyert. Előbb Polónyi Dezső irodájában jelöltösködött, majd atyjával együtt működött, mint ügyvéd. 1915. hadszolgálatra vonult be és a leszerelésig a fronton teljesített szolgálatot. A katonai érdemkeresztet és a Károly-csapatkeresztet kapta meg. Sportműködése jelentős. Évekig volt Magyarország tenniszbajnoka. Résztvett a londoni és stockholmi olimpiászon, ahol a világ legjobb versenyzőit legyőzte. 1924. a Kehrling páros mérkőzésben a párisi olimpiász III. helyezette volt. Nyertese volt a Prága bajnokságának és ezenkívül is sok díjat nyert. Három éve golfozik. E téren is számos első díjat szerzett és tagja a válogatott csapatnak. A Tennisz-Szövetség elnöke, a Tennisz-Club tb. tagja, a M. A. C., a K. M. A. C., a Bpesti Lawn Tennis Club, az Országos Kaszinó és az Uri Club tagja. Több mint negyven bajnokság nyertese.

Zsigmondy Jenő, ág. h. ev. egyetemes egyházi és iskolai főfelügyelő, felsőházi tag, szül. Bpest, 1849. Középiskoláit a fővárosban, egyetemi tanulmányait Bpsten és Bécsben végezte. Ügyvédi vizsgájának letétele után irodát nyitott és hosszú évtizedeken át Bpsten folytatott gyakorlatot. 21 éven át tagja volt a bpesti ügyvédi kamara

választmányának és hat esztendőn át a Kúria ügyvédi tanácsának. Kitűnő képességei és nagy jogi tudása révén a magyar jogászlásadalom vezető egyéniségeinek sorába emelkedett. 1911. az egyházkerület főfelügyelőjévé választották és mint ilyen tagja volt a régi főrendiháznak. Az új felsőházban, mint az ev. egyház főhivatalnoká foglalt helyet.

Zsigmondy Kálmán, min. tanácsos, szül. Bpest, 1882 máj. 3. Középiskoláit és az egyetemet Bpsten végezte, ahol jogtudományi doktori oklevelet nyert. 1905. mint bírósági joggyakornok kezdte meg működését. 1909. pénzügyi fogalmazóvá nevezték ki a lőcsei pénzügyigazgatósághoz. 1912. a bpesti adófelügyelőséghez helyezték át. 1913. pénzügyi s.-titkárrá léptették elő, amikor is a pénzügyminisztérium hitelosztályába került. 1918. min. titkárrá nevezték ki, 1919. osztálytanácsosi címet és jelleget nyert és ezen idő óta vezeti a pénzügyminisztérium hitelosztályát. 1924. valóságos min. tanácsossá nevezték ki. Fáradhatatlan munkásságáért a II. o. érdemkereszttel és a II. o. polgári hadi érdemkereszttel tüntették ki.

Zsitvay Géza, kúriai bírő, szül. Magyaróvár, 1873 febr. 25. Középiskolai tanulmányait Pozsonyban és Szombathelyen, a jogot a pozsonyi jogakadémián és a bpesti tud.-egyetemen végezte. Tanulmányai elvégzése után bírói pályára lépett. Igazságügyi szolgálatának első idejében különböző vidéki bíróságokon működött, majd felkerült a kir. ítélőtáblához, ahonnan 1921. mint kúriai bírót a magy. kir. Kúriához nevezték ki. Széleskörű jogi irodalmi tevékenységet fejt ki és különböző jogi szaklapokba számos nagyfontosságú tudományos értekezést írt.

Zsitvay Tibor (zsitvateői), igazságügyminiszter, a képviselőház v. elnöke, szül. Pozsony, 1884. Középiskolai és jogi tanulmányainak befejezése, valamint jogtudori oklevelének elnyerése után 1909. ügyvédi vizsgát tett, majd irodát nyitott és az államvasutak ügyésze lett. 1914. igazságügyminiszteri megbízás alapján a bírák és ügyészek továbbképző tanfolyamán adott elő. Az államvasutaknál rövidesen a fegyelmi bíróság előadói, majd elnöki tisztét foglalta el. 1919. a kereszténypárt alapításában vett részt és a párt programkészítő bizottságában működött. 1919. Kecskemét kormánybiztosává nevezték ki, a román csapatok azonban hivatala elfoglalása előtt letartóztatták. Kiszabadulása után megkezdte működését. Városa rendőrségét soronkívül államosította és a közbiztonság érdekében hatalmas munkásságot fejtett ki. 1920. saját kérelmére felmentették állásától, visszatért a Máv. vezetőügyészi székébe és folytatta ügyvédi gyakorlatát. 1921. Kecskemét társadalmának gyűlésén az egységspárt megalapítását ja-

vasolta. 1922. Kecskemét II. kerülete nemzetgyűlési képviselőjévé választotta. A Házban előbb, mint a mentelmi és az igazságügyi bizottság elnöke, majd mint az I. bíráló bizottság elnöke működött. 1924. a nemzetgyűlés alelnökévé, 1926. pedig elnökévé választották. A frankhamisítási bűnügy politikai hátterének megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottságnak elnöke volt. Az országgyűlési választások alkalmával a rétsági kerület mandátumát nyerte el. 1927. a képviselőház egyhangúlag az elnöki székébe helyezte. 1929. a politikai pártok helyeslése mellett igazságügyminiszterre nevezték ki. Első miniszteri ténykedése a sajtótörvény korszerű megreformálását irányzó törvénytervezet elkészítése volt. A meghívott szakemberek véleményének hatása alatt újból átforgatta a törvényjavaslatot. Közéleti szereplése alatt számos nagyjelentőségű intézményt létesített. Kecskemét városának hét tanyai templomot, nyolc lelkészlakot, számos különféle iskolát, internátust, sporttelepet, új postapalotát építtetett. A tiszauji vasutak és a közúti híd létrejötte is nevéhez fűződik. Az *Orsz. Diákszövetség*, a *Diákokthon*, az egyetemi zászlóaljok megvalósítása érdekében már egyet. hallgató korában értékes munkásságot fejtett ki. Parlamenti beszédei az általános érdeklődés középpontjában állanak. Képviselői, házelnöki tevékenysége képviselőtársai körében, politikai pártállásra való tekintet nélkül, megbecsülést és elismerést váltott ki.

Zsivkovics Aladár, tisztii főorvos, szül. Soborsin. Középiskoláit és egyet. tanulmányait Bpsten végezte. Tanulmányai befejezése után katonaoorvos, majd Mezőberény és Kondoros hatósági orvosa volt. 1905 óta Cegléd város tisztii főorvosa és kórházi igazgató. A háború alatt az internáltak gyógykezelését végezte, amiért az ezüst hadiéremmel tüntették ki. Jelenleg egy új polgári kórház felállításán fáradozik. Cikkei a helyi lapokban jelennek meg és a népegészségügyi ház (tüdővész, venerea) ügyében röpiratokat adott ki. A *Ceglédi Vadásztársaság* elnöke.

Zsolnai Béla, egy. ny. r. tanár, szül. 1890. Középkiskolai tanulmányainak befejezése után filológiai tanulmányokat folytatott és tanári oklevelet szerzett. Jelenleg a szegedi tud. egyetem francia filológiai tanára. Oktatói működése mellett behatón foglalkozik irodalomtörténettel. Ír szépirodalmi és színházkritikát is. Cikkei a bel- és külföldi folyóiratokban jelennek meg. Önálló művei: *Szigligeti Szökött katonája*, *Mikes levelei*, *Eszétkai szempontok a nyelvtudományban*. *Mikes és a francia szellemi élet*, *Az idegen szavak*, *Nyelvtudomány és szellemi történet*, *Magyar janzenisták*, *Rákóczi Ferenc könyvtára*, *Nyelvek harca*, *A látható nyelv*.

Zsolt Béla, újságíró, költő, szül. 1898. Tanulmányainak befejezése után, mint vi-

déki újságíró kezdte pályafutását, később Bpstre került, ahol a *Világ* c. napilap munkatársa lett. A lap megszűnése után a *Magyar Hírlap* kötelékébe lépett. 1929. megalapította a *Toll* c. hetilapot, amelynek főszerkesztője volt. Egyike a legkiválóbb magyar újságíróknak. Különösen politikai és társadalmi kérdésekkel foglalkozó cikkei kellették fel az érdeklődést, amelyekben a köznapii élet mozzanataiból hámozza ki az általánosan emberi megnyilvánulásokat. A magyar szimbólikus líra utolsó korszakának egyik legizmosabb költője, aki új lendülettel frissítette fel a hanyatló irodalmi irányt. Önálló művei: *Zsolt Béla verseskötve*, *Hiába minden*, *Igaz könyv*, *Házassággal végződik*, *Lohengrin bukása*, *Harmincéves férfiak*.

Zsombor Géza, ny. államtitkár, szül. Sopron, 1871. Tanulmányainak elvégzése után közgazdasági pályára lépett. Ez időtől kezdve élénk politikai és egyéb közérdekű tevékenységet fejt ki. A dunántúli polgári demokrata mozgalom megszervezése körül jelentékenyen közreműködött. A Friedrich-kormány meghívta a nemzetiségi minisztérium politikai államtitkárának. Az országos demokratapárt elnökségi tagja, a XVIII. ker. demokratákör elnöke. A *Magyar-Osztrák Gazdasági Kamara*, valamint a bécsi *Ung.-Öst. Handelskammer* társelnöke. Az *Országos Iparegyesület* elnökségi tagja. Az *Országos Közérdekű Lakásépítő*, a *Raps Ferenc r.-t.* és a *Lángféle Oraquár r.-t.* elnöke, valamint számos más ipari és kereskedelmi vállalat igazgatósági tagja. Élénk közgazdasági és publicisztikai tevékenységet fejt ki. Önálló művei: *A Dunántúli reformáció és ellenreformáció* és *A nemzetiségi mozgalom nyugatmagyarországi történetéről*.

Zubkovics György, görögkeleti püspök, főrendiházi tag, szül. Bpest, 1878 ápr. 23. Középkiskoláit Bpsten, hittudományi tanulmányait pedig a csernowitzi egyetemen végezte. 1903. a teológia doktorává avatták. 1901. diakónussá szentelték ki, majd a temesvári püspöki aulában, mint titkár működött. Az 1901-i püspöki zsinat budai görögkeleti szerb megyéspüspökké választotta és legfelsőbb királyi jóváhagyás után püspöki székhelyét Budán, 1913. elfoglalta. 1913. a régi főrendiháznak tagja volt, s 1927. mint a görögkeleti egyház képviselője, a felsőház tagja lett.

Zulawsky Andor (lovag), ny. min. tan. szül. Töketerebes, 1866 jún. 28. Középkiskoláit Bpsten, főiskolai tanulmányait Bécsben végezte, majd katonai pályára lépett. Előbb a 12. cs. és kir. gy.-e. hadnagya lett és Rudolf trónörökös mellett teljesített szolgálatot. Mint százados, a nagyszabony, később a bpesti cs. és kir. hadapródiskola tanára volt. 1898. a keresk. minisztérium iparoktatási és iparfejlesztési osztályában nyert beosztást. 1900. szakiskolai, 1911. felsőiskolai igazgató lett.

1914. pedig iparoktatási kir. főigazgatóvá nevezték ki. 1926. min. tanácsosi rangban nyugalmába vonult. A szföv. törv.-hat. bizottságának tagja. A Regnum Marianum egyházközség felügy. bizottságának elnöke, a TESz. társelnöke. Megjelent munkái: *Példatár a szolg. szabályzat magyarázatához, Járőrök* (kézikönyv), *Útmutatás a perspektíva tanításához, Iparoktatás Magyarországon*. A Ferenc József-rend, a II. oszt. polg. hadiérdemkereszt, a Signum Laudis és a porosz vörös Sasrend tulajdonosa.

Zwillinger Ferenc, ügyvéd, szül. Esztergom, 1876 máj. 24. Középkiskoláit Esztergom-

ban, egyet. tanulmányait Bpsten végezte. 1902. ügyvédi oklevelet nyert és Esztergomban telepedett le. A háborúban mint népfelkelő százados katonai szolgálatot teljesített. Az esztergomi társadalmi életnek egyik kiváló alakja, az izr. hitközség elnöke, vm. tb. tiszti főügyész, vm. bizottsági és városi képviselőtestületi tag, számos más megyei és városi bizottságnak tagja. Az *Esztergomi Függetlenségi Pártnak* 20 éven át titkára és 8 éven át ügyv. alelnöke volt. Értékes szakkikerei a helyi lapokban s a fővárosi jogi folyóiratokban jelentek meg. Híres műgyűjteménye van, mely esztergomi vonatkozásban egyedülálló.